

طرح درس

۱. عنوان درس: باستان شناسی آسیای صغیر (۲ واحد ، نظری)

۲. منابع

- بریان پی یر، امپراتوری هخامنشی، ترجمه ناهید فروغان، جلد دوم، تهران، نشر و پژوهش فرزانه روز و نشر قطره، ۱۳۸۵.
- پیوتروفسکی بوریس، تمدن اورارتو، ترجمه حمید خطیب شهیدی، میراث فرهنگی، ۱۳۸۳
- حاجی زاده کریم، بررسی استقرارهای اورارتویی در شمال غرب ایران (۷۰۰-۹۰۰)، رساله کارشناسی ارشد، استاد راهنما: دکتر حسن طلایی، گروه باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۴.
- فیروزمندی شیره جینی بهمن، آسیای صغیر در پیش از تاریخ، انتشارات سمت، ۱۳۸۳.
- فیروزمندی شیره جینی بهمن، آسیای صغیر در دوران تاریخی، انتشارات سمت، ۱۳۸۹.
- فیض خواه محمد و علیون صمد (مترجمان)، باستان شناسی آذربایجان از دوره اورارتو تا شروع اشکانی (مجموعه مقالات - گروه مؤلفان)، تبریز، نشر اختر، ۱۳۸۸.
- گرنی الیور، هیتی ها، ترجمه رقیه بهزادی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۸.
- هژبری نوبری علیرضا، نگاهی جدید به معماری دفاعی اورارتو، مجموعه مقالات مطالعات ایرانی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ۱۳۸۲، صص ۴۴-۳۱.
- Hewsen. Robert. H, (2001), *Armenia. A Historical Atlas, The University of Chicago Press, Chicago.*
- Parker. A, (1999), *Northeastern Anatolia: On the Periphery of Empires, Anatolian Iron Ages 4. Proceedings of the Fourth Anatolian Iron Ages Colloquium Held at Mersin, 19-23 May 1997, Anatolian Studies, Vol. 49, pp. 133-141.*
- Shapur Shahbazi Alireza, *The Irano-Lycian Monuments, Institute of Achaemenid Research, Tehran, 1975.*

۳. اهداف

آسیای صغیر و آناتولیا یکی از سرزمین های همجوار غربی ایران است که تعاملات بسیاری از دوران پیش از تاریخ با نواحی شمال غرب و غرب ایران داشته اند. این تعاملات به خوبی در فرهنگ مادی مناطق مذکور مشاهده می شود. با آغاز دوران تاریخی و شکل گرفتن حکومت های هاتی و هیتی ها و پس از آن اورارتوها تعاملات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی آسیای صغیر با سرزمین های همجوار خود و از جمله ایران گسترش می یابد. اورارتو در اوایل هزاره اول ق. م مناطق شمال غرب ایران را در سلطه خود داشتند و آثار زیادی از آنها باقی مانده است. پس از این دوران و با روی کار آمدن مادها و سپس هخامنشیان آناتولیا در قلمرو ایران فرهنگی قرار می گیرد و بسیاری از ایالت های مهم هخامنشی در سرزمین آناتولیا واقع بوده اند ساتراپی هایی از قبیل کیلیکیه، لیدییه، کاپادوکیه و ...

در دوران تاریخی هخامنشی، سلوکی و اشکانی و ساسانی آسیای صغیر مانند حلقه ارتباطی ایران مرکزی و سرزمین های اژه، یونان، روم و بیزانس عمل می کرده است. در این واحد درسی تلاش می شود به صورت مختصر به ذکر ویژگی ها و الگوهای فرهنگی و ساختارهای سیاسی آناتولیا و نقش آن در تعاملات فرا منطقه ای با ایران پرداخته شود.

۴. پیش نیازها* : پیش از تاریخ ایران، باستان شناسی عصر آهن، بین النهرین دوران تاریخی، ماد و هخامنشی، یونان و روم

مصطفی ده پهلوان

استاد درس

تقویم آموزشی درس باستان شناسی آسیای صغیر

عنوان بحث	هفته / جلسه
پیش از تاریخ آسیای صغیر	اول
پیش از تاریخ آسیای صغیر	دوم
پیش از تاریخ آسیای صغیر	سوم
هاتی ها در آسیای صغیر	چهارم
هیتی ها و نفوذ فرهنگی آنها در آسیای صغیر و سرزمین های مجاور	پنجم
اورارتوها در آسیای صغیر (چگونگی شکل گیری، ساختار سیاسی، الگوهای فرهنگی و ...)	ششم
اورارتوها در آسیای صغیر (چگونگی شکل گیری، ساختار سیاسی، الگوهای فرهنگی و ...)	هفتم
اورارتوها در آسیای صغیر (چگونگی شکل گیری، ساختار سیاسی، الگوهای فرهنگی و ...)	هشتم
اورارتوها در آسیای صغیر (چگونگی شکل گیری، ساختار سیاسی، الگوهای فرهنگی و ...)	نهم
تاثیر الگوهای فرهنگی اورارتو در دوره ماد و هخامنشی	دهم
ساتراپ های هخامنشی در آسیای صغیر	یازدهم
ساتراپ های هخامنشی در آسیای صغیر	دوازدهم
ساتراپ های هخامنشی در آسیای صغیر	سیزدهم
سلوکیان و حکومت های محلی آسیای صغیر	چهاردهم
حکومت های محلی آسیای صغیر همزمان با اشکانیان و امپراتوری روم	پانزدهم
آسیای صغیر، روم شرقی و بیزانس.	شانزدهم